

Sermó de la muntanya

El Sermó de la muntanya, és el text més extens de l'Evangelí i el discurs més important de Jesús. Fou adreçat per Ell al seus deixebles i a una gran multitud de gent i es pot llegir a l'Evangelí segons Mateu (5, 6 i 7v 1). Jesús l'hauria pronunciat poc després del seu baptisme per part de Joan Baptista, a l'inici del seu ministeri. La muntanya podria ser el pujol de Karn Hattín, prop del llac de Tiberíades (també anomenat Genezareth) i no lluny de Cafarnaüm. El sermó explica el model de conducta ètica (i també política) que ha de regir la vida del cristià. Tot el sentit de la proposta cristiana està contingut a les Benaurances.

Mateu 5,1-12

1 En veure les multituds, Jesús pujà a la muntanya, s'assegué, i se li acostaren els deixebles. 2 Llavors, prenent la paraula, començà a instruir-los dient:

3 -- Feliços els pobres en l'esperit: d'ells és el Regne del cel!

4 -- Feliços els qui ploren: Déu els consolarà!

5 -- Feliços els humils: ells posseiran la terra!

6 -- Feliços els qui tenen fam i set de ser justos: Déu els saciarà!

7 -- Feliços els compassius: Déu se'n compadirà!

8 -- Feliços els nets de cor: ells veuran Déu!

9 -- Feliços els qui treballen per la pau: Déu els anomenarà fills seus!

10 -- Feliços els perseguits pel fet de ser justos: d'ells és el Regne del cel!

11 --Feliços vosaltres quan, per causa meva, us insultaran, us perseguiran i escamparan contra vosaltres tota mena de calúmnies!

12 Alegeu-vos-en i celebren-ho, perquè la vostra recompensa és gran en el cel. També així van perseguir els profetes que us han precedit.

Vegi's també Lloc 6

La versió més completa del Sermó de la Muntanya es troba a l'evangelí de Mateu (capítols 5, 6 i 7), però també es pot llegir a Lloc (6) i a Mateu (5, 1). La crítica històrica

Ramon Alcoberro

considera que la redacció actual del Sermó de la Muntanya és una compilació feta a base de diversos discursos.

Generalment les exhortacions de Jesús desenvolupen tan sols un únic tema, i tenen una idea central precisa. Però en aquest cas es parla de qüestions molt diverses, sense lligam entre les diferents parts. Això porta a pensar que el Sermó de la Muntanya és una compilació i que s'hauria construït afegint en un únic text diversos discursos de Jesús.

Per als cristians, més enllà dels problemes textuais, el sermó de la muntanya és el «discurs programàtic» de Jesús, o la «carta del Regne» que promulga a l'inici del seu ministeri. Vindria a ser com el seu manifest, el programa de vida que proposa als seus seguidors. Quan els cristians parlen sobre «el Regne de Déu a la terra», volen referir-se a una societat que realitzaria les Benaurances.

El sermó de la muntanya s'adreça als seus deixebles, a les persones convertides. Jesús va dir que els seus deixebles havien de ser «la sal de la terra». Igual que la sal dona sabor a un plat, els cristians han de donar "sabor" (sentit) a la terra. Per a algú que no sigui cristià aquest discurs és una pura bogeria. Tothom sap que al món real els "benaaurats", els "feliços" no són els pobres sinó els rics. Però Jesús té un missatge radicalment diferent per a donar. És un missatge transformador, revolucionari. Abans de manifestar per les seves paraules i les seves que Ell és un home nou, Jesús explica en poques paraules el seu model de societat i la manera com considera que s'han de regir les relacions entre els éssers humans.

Als Evangelis hi ha una discrepància important sobre la manera com s'ha d'interpretar el fet que els pobres siguin «benaaurats...». L'evangeli de Lluc parla només de "pobres", els que ho són en sentit material. Per això s'ha llegit només com si els benaaurats fossin només els qui són pobres en diners. Però a l'evangeli de Mateu, Jesús parla de «Pobres d'esperit...» i és complicat definir què significa aquesta expressió. «Benaaurats els pobres en l'esperit...» sovint s'ha interpretat com si els benaaurats fossin els idiotes, la gent no gaire espavilada o els qui són massa ingenus per anar per la vida. L'expressió, però vol dir una altra cosa.

En una interpretació moderna, pobres d'esperit ho poden ser també els rics en diners però que viuen una existència sense sentit; la gent tan "pobra" que tan sols té diners també és pobre d'esperit. Però bàsicament Jesús està fent l'elogi de la gent humil, dels perdedors, dels marginats, dels qui es queden enrere, dels expulsats, els explotats, els desesperats, la gent que no se sent estimada, etc.

Els benaaurats no són els idiotes, sinó la gent senzilla, els pacífics, la gent sense poder que fan el bé d'una manera innocent, gens premeditada i sense esperar res a canvi, simplement per bondat.

La tesi de fons de les benaurances és que Jesús proposa un nou món, amb nous valors: "Benaaurats els qui somien que un món nou és possible".

Com va escriure el teòleg Joseph Ratzinger, que després va ser Papa amb el nom de Benet XVI, les Benaurances no són una antítesi dels deu manaments que Jahvé havia entregat a Moisès però sí una versió en positiu de la Llei, un plantejament nou dels mandats expressats al Sinaí. Es tracta de "promeses escatològiques" ("escaton" és una paraula grega que vol dir "el final" o "el definitiu"). Jesús no diu que els pobres o els oprimits seran feliços ja-ara-

Cristianisme bàsic - Curs de conceptes bàsics sobre la tradició cristiana-catòlica

Ramon Alcoberro

mateix, sinó que el sentit de la vida cristiana és lluitar per fer possible que ho siguin i orientar la vida en direcció a aconseguir-ho.